

Inovacije i poduzetništvo u učeničkim zadrugama

Prof. dr. sc. Vladimir Čavrak
Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
E-mail: vcavrak@efzg.hr

Sadržaj predavanja

- Zašto su poduzetništvo i inovativnost važni?
- Zašto se baviti poduzetništvom u najmlađoj dobi?
- Projekt “Imam ideju”
- Istraživanje - rezultati: „Poduzetništvo u učeničkim zadrugama”

Što je poduzetništvo?

Avantura

Posao

Igra

Rizik

Bogatstvo

Gubitak

Timski rad

Odgovornost

Poduzetništvo:

Elementi definicije:

- **Spremnost pojedinca**
- **Više partnera**
- **Ulaganje kapitala**
- **Preuzimanje rizika**
- **Poslovni poduhvat**
- **Stvaranje profita**

**Temelj poduzetništva:
INOVACIJA**

ORGANIZACIJA

PROIZVOD

Novo!!

TRŽIŠTE

METODA

Biti poduzetnik!

Karakteristike poduzetnika

- **Inovativnost**
- **Razumno preuzimanje rizika**
- **Samouvjerenost**
- **Uporan rad**
- **Postavljanje ciljeva**
- **Odgovornost**
- **Samostalnost**

Nema mnogo ljudi s tim karakteristikama!?

“Sve što ste čuli o poduzetništvu pogrešno je. To nije magija, ili misterij i nema veze s genetikom. To je disciplina i kao svaka može se naučiti”. (Peter F. Drucker)

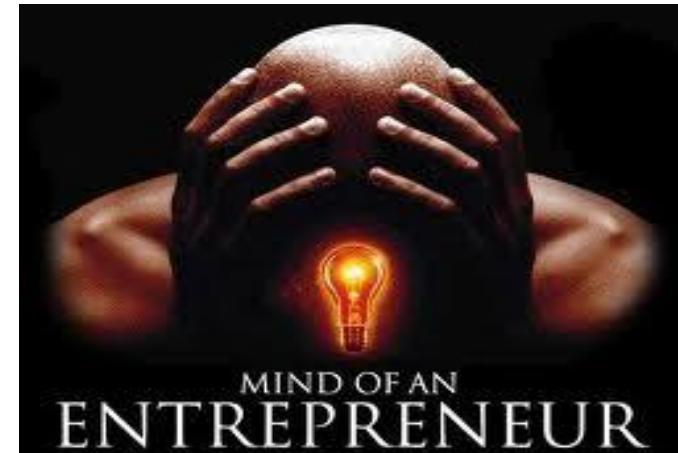
Poduzetnici se odgajaju?

Osobine ličnosti

- Kritičko mišljenje – otvorenost, demokratičnost
- Orijentacija na rješavanje problema
- Samopouzdanje
- Spremnost na promjene
- Odgovoran odnos prema drugima
- i još 25?

Učenje

- Znanje
- Vještine
- Sposobnosti
- stavovi

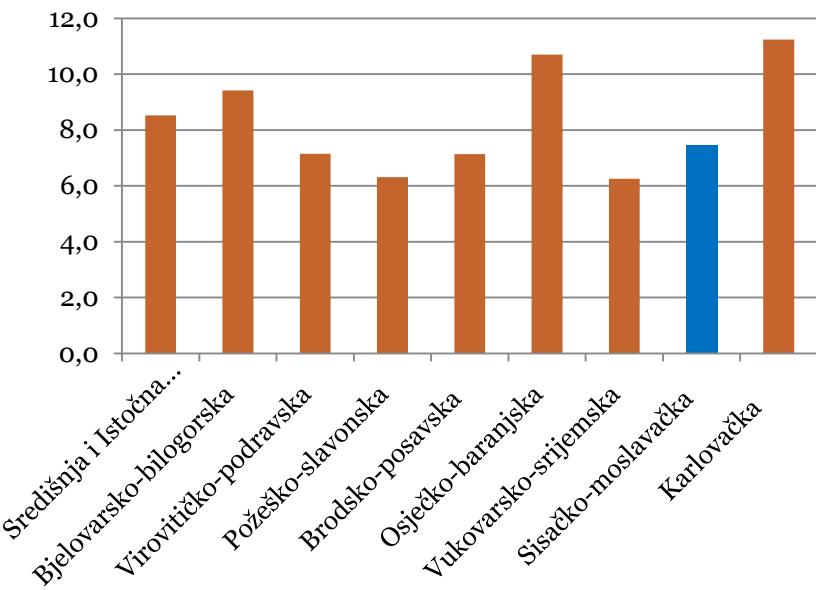
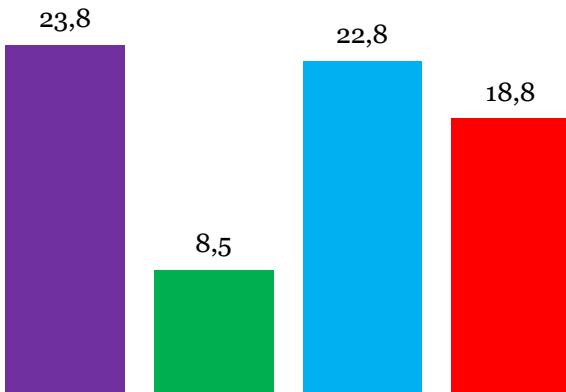

Kakvo je stanje u našoj Županiji?

Broj poduzetnika na 1000 stanovnika u 2007. godini.

- Sjeverozapadna Hrvatska
- Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska
- Jadranska Hrvatska
- REPUBLIKA HRVATSKA

Svijet 2025???

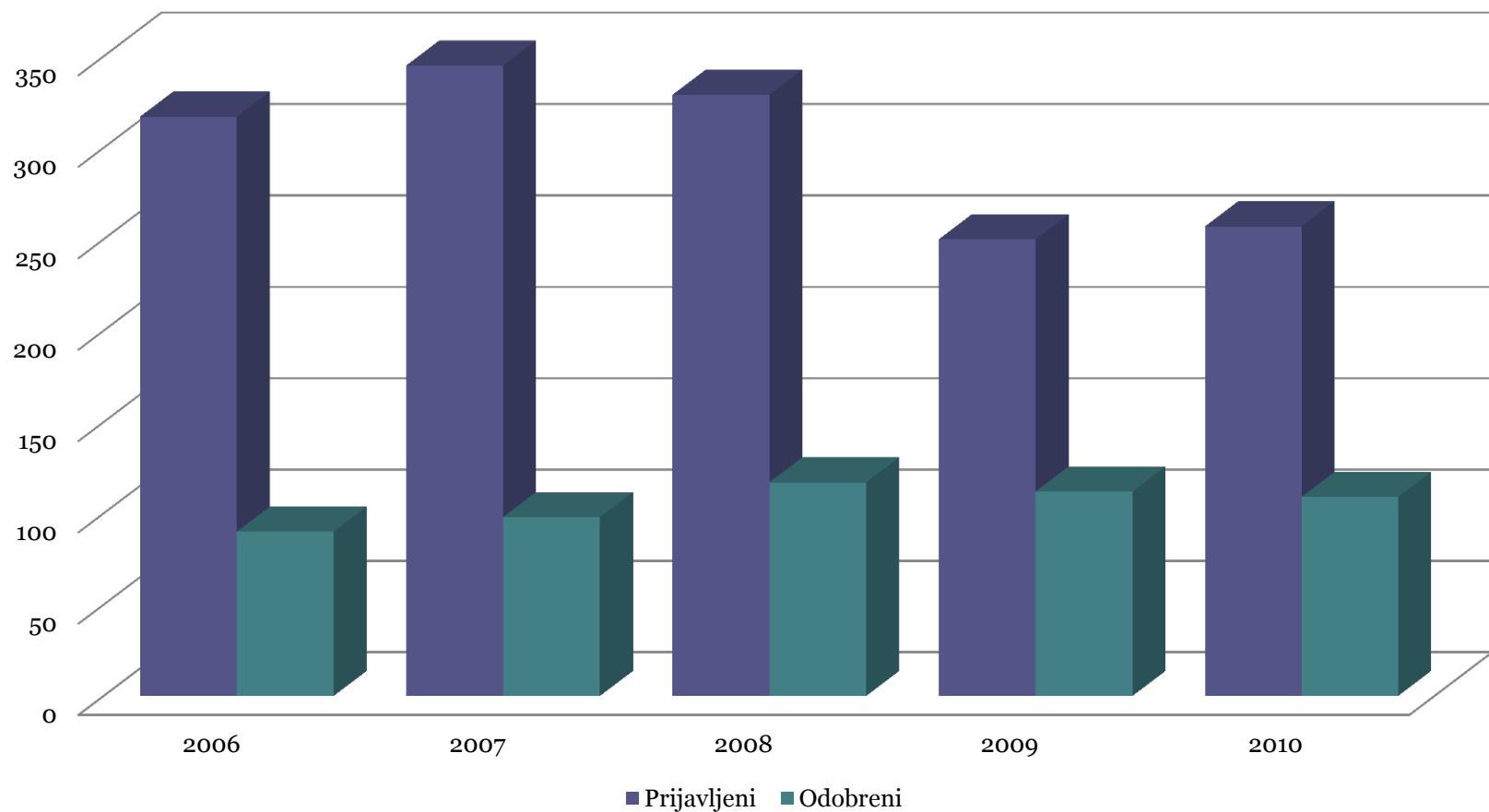
- **Današnji učenici 6-8 razreda**
OŠ u 2025. godini će završiti visokoškolsko obrazovanje i zaposliti se? *Rođeni su 1999-2003.!*
- Do tada će se izmijeniti **2-3 tehnološke generacije**
 - (tehnol. gener. < 5 god)
- **Životni vijek proizvoda** (nekih manje od jedne godine (mob))
- **Eksponencijalne promjene – nema više linearног svijeta**

- **Učiti i pripremati se za svijet kakav će biti 2025.**
- **Buduće a ne proteklo znanje?!**

„Proizvodnja“ znanja u Republici Hrvatskoj

Prijavljeni i odobreni patenti u RH

Može li Hrvatska izgledati ovako 2025?

Hrvatska može biti razvijena zemlja!?

Početi u najranijoj dobi!!!

Poduzetništvo i inovacije - pokretačka snaga:

- Ekonomskog razvoja
- Strukturnih promjena i kreiranja radnih mjeseta
- Smanjenja siromaštva

Edukacija za poduzetništvo – esencijalna za razvoj ljudskog kapitala nužnog za društvo budućnosti

Prvi diplomski studij poduzetništva, prije **60 godina**, Harvard University, 1947.

Globalna obrazovna inicijativa (2003) – World Economic Forum (WEF) – Ciljevi:

1. **Podizanje svijesti** o značaju poduzetničke edukacije (dio Milenijskih ciljeva)
2. Objedinjavanje postojećih znanja i dobre prakse te **razvoj novih inovativnih alata**, prakse i metoda
3. **Davanje preporuka** vladama, obrazovnom sustavu i privatnom sektoru
4. **Globalne komunikacije** radi implementacije programa

Životni vijek obrazovanja

ŠTO

Poboljšanje poduzetničkog ponašanja i načina mišljenja
 Stvaranje samopouzdanja
 Kreativnost i inovativnost
 Problemski način mišljenja ("out of the box")
 Poslovni i financijski alati
 Poslovna pismenost
 Kako ostvariti poduzetnički pothvat?
 Pregovaračke vještine
 Stvaranje socijalnih mreža (socijalni kapital)

TKO

Studenti
 Nastavnici i administracija škole
 Treneri, instruktori
 Poslovni ljudi i lideri
 Poduzetnici
 Mentorji,

**Učenici &
Poduzetnici**

KAKO

Interaktivno učenje
 Multidisciplinarni programi i projekti
 Studije slučajeva
 Igre, simulacije
 Učenje kroz rad
 Eksperimenti
 Mentoring
 Susreti s poduzetnicima

GDJE

Formalni školski sustav:

Sve razine

Sve discipline (predmeti)

Izborna i dopunska nastava

Neformalni sustav (poslije škole i drugo):

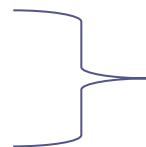
Neprofitne udruge, udruženja građana

Cijeloživotno obrazovanje

Treninzi u raznim udrugama

Nova generacije učenika ("milenijska kohorta", rođeni 1995-2000)

- Sloboda duha
- Želja za inovacijom

Digitalna revolucija

- Digitalne tehnologije (web)
- Sve veća brzina promjena
- Ukidanje hijerarhije
- Smanjivanje/ukidanje distance
- Individualizam, relativizam
- Frustracije starijima

Mladi žele
promijeniti
stari način
razmišljanja
– traže
poduzetničku
ekonomiju

Kako “pristupiti” novoj generaciji?

- **Mainstream pedagogija se mora promijeniti**

Potreban je:

- Pristup prakse
- Projektna orijentacija
- Multidisciplinarnost
- Nelinearni pristup

- **Poduzetništvo je refleksna akcija:**

- Nije zasnovana na “učenju iz knjige”
- Potreban je osobni učenikov napredak

AKTIVNOSTI:

- Simulacije i igre
- Interaktivne forme grupnog rada
- Akcijski orijentirana istraživanja
- Događanja na kojima učenici kupuju i prodaju koristeći realan novac
- Posjete i kontakti s lokalnim poduzetnicima
- Poduzetnici – gosti u razredu
- Izrada poslovnih planova
- Pokretanje vlastitog posla

Službeni dokumenti RH

- **Nacionalni okvirni kurikulum (2010.)**
 - Poduzetništvo kao **međupredmetna tema**
- **Strategija učenja za poduzetništvo (2010.)**
 - **Senzibilizirati javnost o poduzetništvu** te razviti pozitivan stav prema cijeloživotnom učenju za poduzetništvo
 - **Uvesti učenje i osposobljavanje za poduzetništvo** kao ključne kompetencije u sve oblike, vrste i razine formalnog i neformalnog obrazovanja i učenja

Učeničke zadruge

- **Prirodno mjesto učenja poduzetništva i za poduzetništvo**
- Potencijal:
 - 300 učeničkih zadruga,
 - 20.000 zadrugara učenika
 - 3100 voditelja i suradnika
- Pojam “*učeničke zadruge*” pojavljuje se na *Googlu 56700 puta (23.2.2014.)*.

Projekt “Imam ideju”

- MJESTO REALIZACIJE: **Osnovna škola**
- Vrijeme realizacije: **travanj-listopad 2011.**
- Učesnici:
 - Profesori i učenici 7 i 8 razreda
 - Profesori i studenti Učiteljskog fakulteta u Zagrebu, Odsjek-Petrinja
 - Predstavnik HZS

Ciljevi projekta:

Obrazovni

- Upoznati pojmove poduzetništvo i inovacije
- Upoznati poduzetnički proces
- Razviti interes za poduzetništvo
- Razvijati sposobnost rješavanja problema
- Razvijati sposobnost apstraktnog mišljenja
- Razvijati sposobnost izražavanja govorom

Odgojni

- Razvijati sposobnost individualnog i timskog rada
- Razvijati moralne norme, duh tolerancije i suradnje
- Razvijati takmičarski duh
- Izražavati svoje stavove i upoznati stavove drugih
- Prepoznavati osjećaj sigurnosti i pripadnosti kolektivu
- Prepoznati vlastite i tuđe vrijednosti

Tijek projekta:

- 1. Aktivnost: Pripremni razgovor s učenicima i nastavnicima**
 1. Objasniti zadatke
 2. Motivirati za sudjelovanje
 3. Uočimo neki problem
 4. Razmišljajmo o rješenju
 5. Formulirajmo IDEJU

2. Aktivnost

RAD U SKUPINAMA

- Imamo listu ideja za rješavanje problema – **lista inovacija**
- Rasprava unutar tima – **rangiranje i selekcija**
- **Priprema opisa proizvoda**
- **Priprema komercijalnih i ekonomsko-finansijskih aspekata**
- **Priprema prezentacije poduzetničke ideje pred investitorima**

3. Aktivnost – prodaje ideje investitorima

- **Javna prezentacija** poduzetničke ideje pred investitorima
- Odgovaranje na dodatna **pitanja investitora**

4. Aktivnost – završno takmičenje

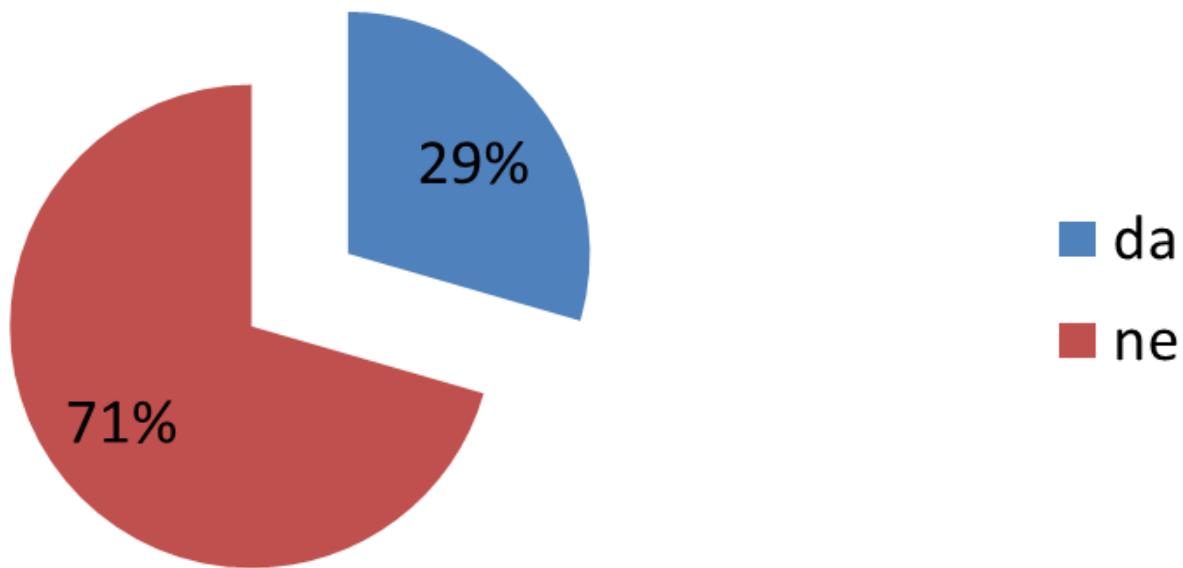
Predstavnik pobjedničke skupine prima nagradu

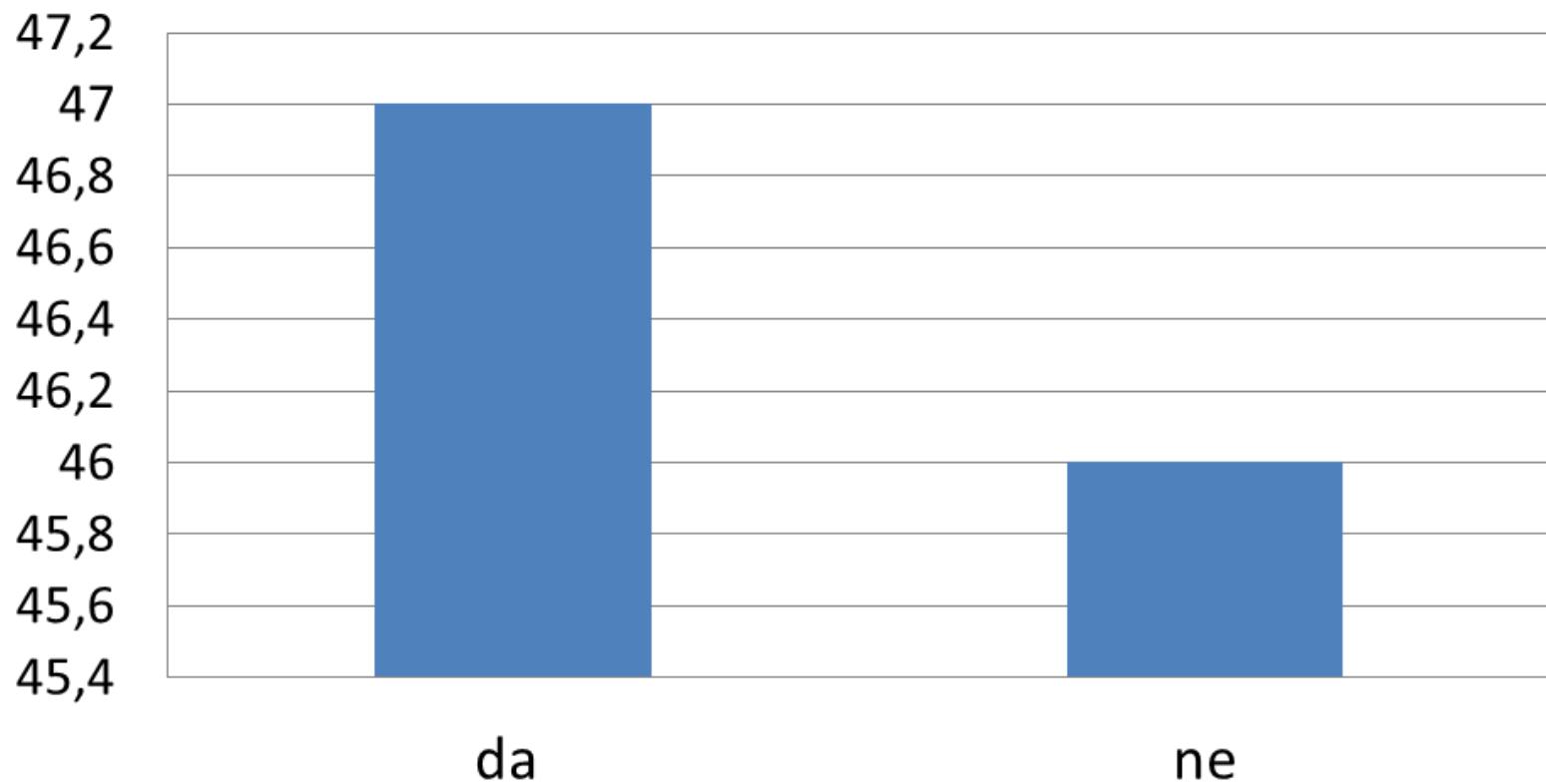
Istraživanje: „Poduzetništvo u učeničkim zadružama Republike Hrvatske”

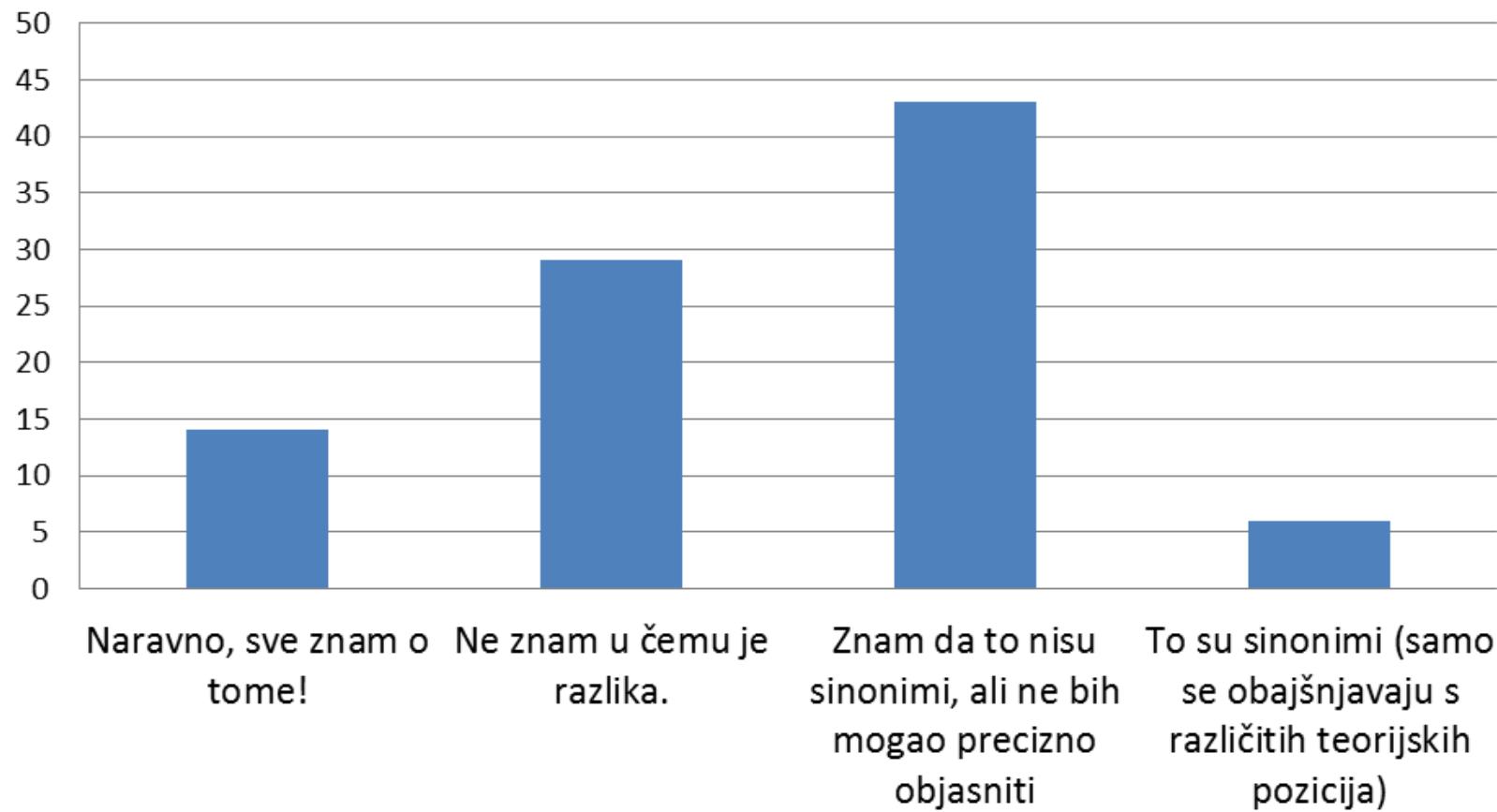
**Da li ste u svom redovnom obrazovanju stekli
dovoljno znanja i vještina za rad s učenicima u
učeničkoj zadruzi?**

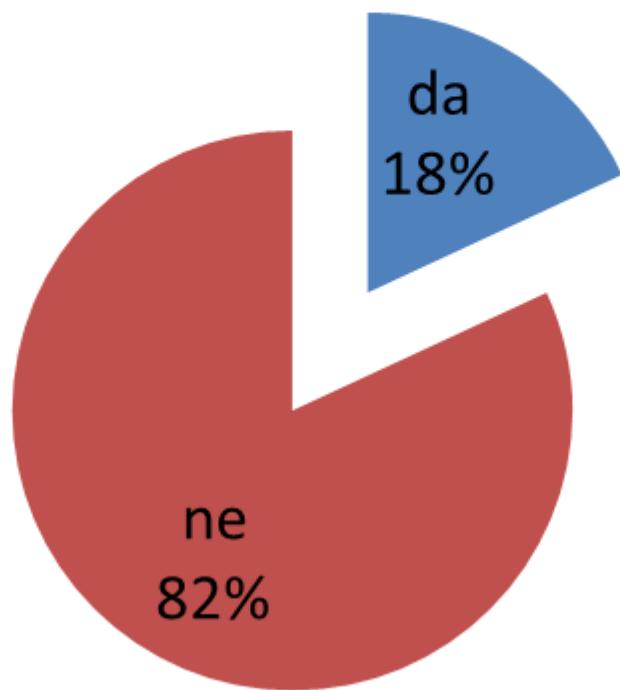
**Da li ste sudjelovali u nekom obliku dodatnog
(cijeloživotnog) obrazovanja za poduzetništvo?**

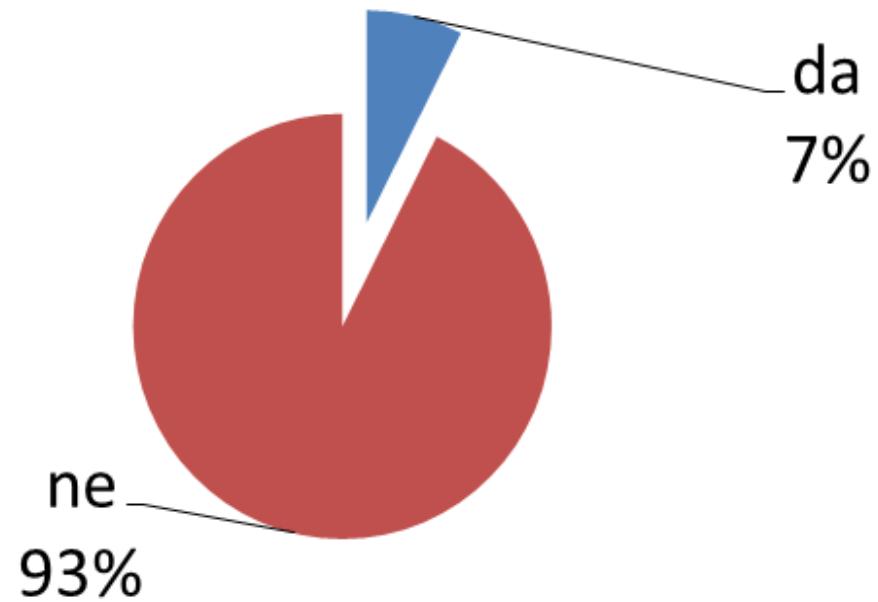
Da li jasno razlikujete pojmove "komparativne" i "konkurentске" prednosti? Izaberite izjavu koja najviše odgovara Vašem stupnju poznavanja ovih pojmova.

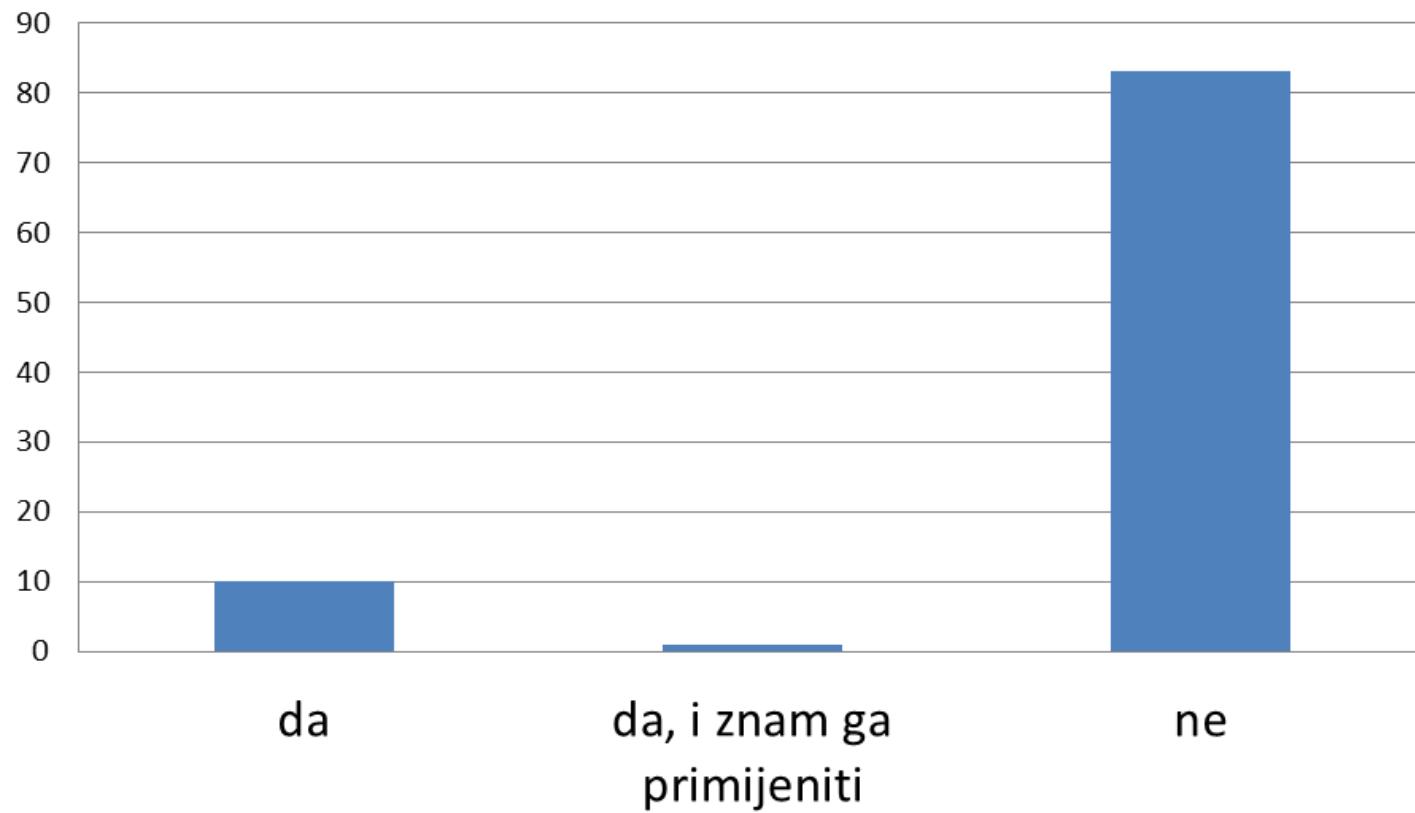
Da li ste u stanju izračunati "prag rentabilnosti" za neki investicijski projekt?

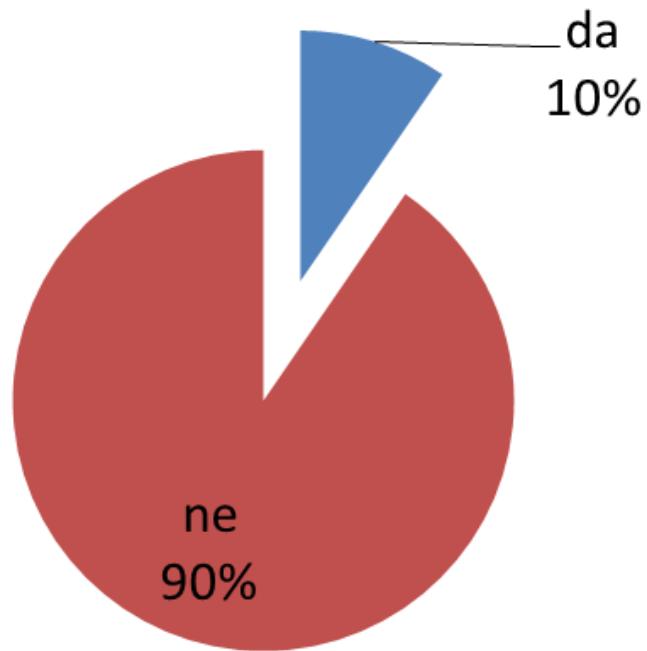
Da li ste upoznati s posljedicama ekonomije obujma na prag rentabilnosti?

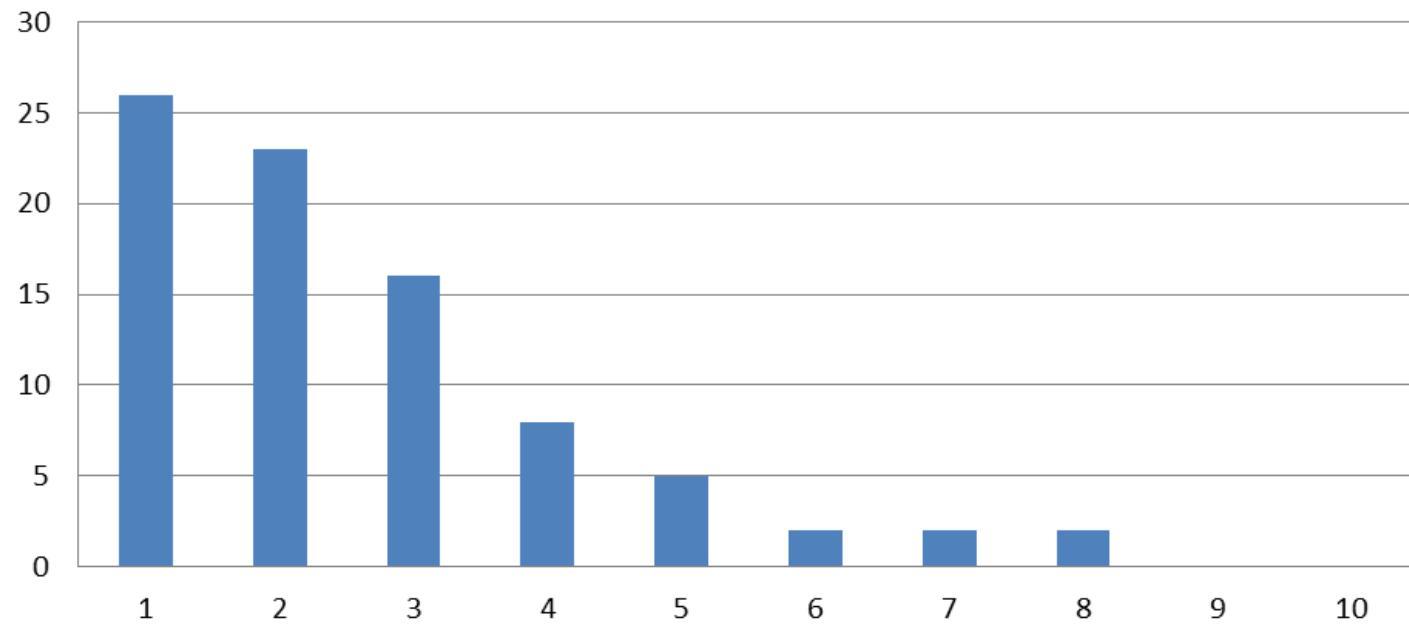
Da li ste negdje čuli za "pravilo 72"?

Da li ste upoznati s "12 koncepata" koje bi svaka mlada osoba morala naučiti do završetka bilo kojeg visokog obrazovanja?

U kojoj mjeri ste zadovoljni sadržajem i načinom prezentacije poduzetništva kao međupredmetne teme u školi? Vaš stupanj zadovoljstva ocijenite ocjenom na skali 1-10 (1 najmanje, 10 najviše)

Ako do sada niste završili neki oblik dodatnog osposobljavanja za rad s učeničkim zadrugama i za poduzetništvo da li želite, i što dodatno završiti?

